

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C59 – OND7**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 3 december 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de praktische modaliteiten van een geïnformatiseerde inschrijvingsprocedure voor het basisonderwijs in Brussel	
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de mogelijke gevaren van het nieuwe aanmeldingssysteem voor inschrijvingen in Brusselse scholen	
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schoolinschrijvingsprocedure in Brussel	3
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over veiligheid op en in de buurt van scholen	12
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over gsm-masten op schoolterreinen	15
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de vierde graad plastische kunsten	19
■	

Waarnemend voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de praktische modaliteiten van een geïnformatiseerde inschrijvingsprocedure voor het basisonderwijs in Brussel

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de mogelijke gevaren van het nieuwe aanmeldingssysteem voor inschrijvingen in Brusselse scholen

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de schoolinschrijvingsprocedure in Brussel

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het Lokaal Overlegplatform (LOP) voor het Brussels Nederlandstalig basisonderwijs heeft in juni 2009 beslist de inschrijvingsprocedure te herzien. Vanaf het volgende schooljaar zouden ouders via een website hun kinderen moeten registreren en een schoolkeuze maken. Door een computerprogramma dat is gebaseerd op een aantal criteria zou dan worden bepaald in welke school de kinderen worden ingeschreven.

Mijnheer de minister, hoe ver staat men met de concrete invoering van het systeem? Kunt u een inschatting van de kostprijs van dit project meedelen? Bent u op de hoogte van gelijkwaardige inschrijvingsprocedures elders, in binnen- of buitenland? Hoe wordt de meerwaarde van deze aanpak berekend of ingeschat? Wanneer volgt een evaluatie? Misschien is het daar nog wat vroeg voor, maar zijn er evaluatiemomenten gepland? Welke actoren zullen bij deze evaluatie worden betrokken?

We gaan ervan uit dat de applicatie in het Nederlands is. Wordt er in ondersteuning voorzien voor anderstaligen? Ook daarvoor hebben we altijd gepleit. Die scholen zijn in de eerste plaats voor Nederlandstaligen, maar we willen ook dat anderen via onderwijs deelgenoot kunnen worden van de Nederlandse taal en cultuur.

Mijnheer de minister, werd voorafgaand overleg gepleegd? Met welke actoren? Zijn er garanties dat ouders en school elkaar vinden in het pedagogisch project en de levensbeschouwelijke keuze? Is dit één van de criteria? Kan men een keuze maken? Welke rol speelt het criterium nabijheid bij de woonplaats of bij de werkplaats van de ouders? Ook dat is een relevant gegeven. In een vorig leven heb ik ervaren dat kinderen vaak van verder kwamen, maar dat de basisschool vlakbij de werkplaats van één van de ouders lag en dat men zo de kinderen mee naar het werk nam om ze op die school te laten schoollopen.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) vraagt, zo luidt het in het regeerakkoord, “een handhaving van een inschrijvingsbeleid dat het bereiken van een optimale sociale mix en gelijke onderwijskansen (GOK) tot doelstelling heeft”. Hoe zal dit systeem ervoor zorgen dat ouders die bijvoorbeeld geen internet of computer hebben en weinig kennis van webapplicaties, hierin gelijke kansen krijgen? Hoe zal de optimale sociale mix worden gerealiseerd?

Moeten de ouders die een broertje en/of zusje willen inschrijven dezelfde geautomatiseerde procedure volgen? Of gelden daar bepaalde voordelen? Wordt er vanwege de GOK-criteria een onderscheid gemaakt tussen kinderen van Nederlandstalige ouders en anderstaligen? Waarom wel of waarom niet? Zal het voorrangbeleid voor Nederlandstalige kinderen worden gegarandeerd?

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mijn belangrijkste vraag is vijf weken oud en al weggevallen, want ze is opgelost. Ik heb nog enkele andere vragen die actueel blijven en aansluiten bij de vragen van de heer Van Dijck.

Mijnheer de minister, de belangrijkste vraag is of het systeem om de aanmelding te kunnen doen, werkt. Eind oktober kreeg ik van een aantal scholen het bericht dat ze nog niet wisten of het systeem zou werken. Toen ik mijn vraag om uitleg indiende, bleek dat het elektronisch aanmeldingssysteem pas een crashtest had doorstaan en dat het wel werkte.

Ik heb vernomen dat enkele collega's van de sp.a in Brussel zich daar vrolijk over maakten omdat collegelid Vanraes samen met de VGC ervoor heeft gezorgd dat het systeem kan werken. Als ik bepaalde zaken hoor van scholen, dan schiet ik liever iets te vroeg dan helemaal niet. Daarom was ik tevreden dat mijn bezorgdheid op het Brusselse niveau was weggenomen. Ik heb wel nog vragen voor u, mijnheer de minister, want u bent de behoeder van het GOK-decreet.

Ten tweede: u bent de gesprekspartner van het LOP. De rol van de VGC is die van facilitator. Als partner van het LOP moet de VGC helpen om de aanmeldingsprocedure rond te krijgen. Maar over de principes van de toepassing van het decreet waarover ook de heer Van Dijck het had, bent u de hoeder.

Ik heb daarover drie vragen. Vandaag is het zo dat in Brussel de VGC – en als ik me niet vergis ook in Antwerpen en Gent de stedelijke overheden en misschien ook elders de lokale overheden – instaan voor de financiering van die aanmeldingssystemen. Ik denk ook dat in Leuven zo'n oplossing is uitgewerkt. Men kan zo'n partnerschap tussen de Vlaamse overheid en de steden toejuichen, maar is daarbij een rol voor de Vlaamse Regering niet gewenst? De systemen moeten immers almaar performanter en gedetailleerder worden. Het is een open vraag.

Een tweede vraag sluit aan bij de uiteenzetting van de heer Van Dijck. Natuurlijk zijn we er altijd voor om de aanmeldingen en inschrijvingen voor de ouders en de kinderen beter te laten verlopen. Niemand is gebaat met wachtrijen voor de scholen, of het nu voor of na het Onderwijsdecreet is. De elektronische aanmeldingsprocedure waarmee Brussel in elk geval vanaf 4 januari van start gaat, kan zijn doel een beetje voorbijschieten. Het GOK-decreet heeft toch als doel dat iedereen zich in de school van zijn of haar keuze kan inschrijven? Het zijn nu precies de meest kwetsbare groepen waarvan ik me afvraag of ze met de digitale aanmeldingsprocedure wel voldoende kansen krijgen om dat te doen. Worden er begeleidende maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat ze dat daadwerkelijk kunnen? We willen in Brussel de kansen van Nederlandstaligen waarborgen, maar we willen er ook voor zorgen dat kwetsbare groepen kwaliteitsvol onderwijs krijgen.

Een laatste vraag gaat specifiek over het secundair onderwijs in Brussel, dat met een bijzondere bezorgdheid worstelt. De secundaire scholen rekruteren ten dele ook buiten de stad. Dat is niet enkel voor Brussel zo. Ongeveer 35 tot 40 percent van de leerlingen van het secundair onderwijs komen van buiten Brussel, en dat is goed, want zij zorgen mee voor een goede taalmix. Zij vrezen nu wel dat ten gevolge van de afspraken met het LOP, die zich beperken tot de Brusselse scholen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de aanmelding een beetje zal 'verbrusselen'. Die vrees leeft bij secundaire scholen, en ik vertolk die alleen maar. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat, naast het algemene aanmeldings- en inschrijvingsprobleem, niet enkel de Brusselaars maar ook de Vlaams-Brabanders op voldoende wijze aan bod komen en zich in een school van hun keuze kunnen inschrijven? Ik ben benieuwd naar de antwoorden.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Het probleem is al geschetst door mijn collega's, ik ga daar niet verder op in. Mijn vragen zijn evenwel nog altijd actueel, dus zal ik ze even opsommen.

In welke mate wordt u ingelicht over de vorderingen van het dossier over de online inschrijvingsprocedure in Brussel? De heer Gatz zegt dat hij er gerust in is dat het systeem bestand is tegen een crash en dergelijke. Ik ben daar evenwel niet gerust in. Zal het project op tijd zijn afgewerkt en voldoende getest? Hoe staat u tegenover deze nieuwe online inschrijvingsprocedure? Als zou blijken dat er nog moeilijkheden met het systeem rijzen en de testperiode te kort zou blijken, is het dan nuttig om alsnog een uitstel van de geautomatiseerde inschrijvingsmodule te vragen?

Een belangrijk element is de communicatie over de procedure. Hoe worden schooldirecties en leraren op de hoogte gehouden van de nieuwe methode? Ik heb een aantal leraren gesproken die ongerust zijn en er niet zeker van zijn dat men de procedure wel goed begrijpt. Hoe verloopt de communicatie met de directies? Verder heb ik grote vragen over de wijze waarop ouders worden geïnformeerd. Op 1 december bekeek ik een aantal websites waarop de informatie zou moeten staan. Ik zeg niet dat het allemaal uw verantwoordelijkheid is, maar ik stel vast dat er problemen zijn. De website www.inschrijveninbrussel.be stelt geen gegevens beschikbaar over de procedure. De website www.onderwijsinbrussel.be/ouders/inschrijvingen geeft informatie over de inschrijvingsprocedure voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2009-2010. De website van het LOP is voor het laatst op 3 februari 2009 geüpdatet. Ik vraag me dus af hoe het zit met de grootschalige campagne om ouders te informeren.

Wat de communicatie betreft, heb ik hier een mail van het LOP bij me. Ook dat is uw rechtstreekse bevoegdheid niet, maar de zaak illustreert toch maar het probleem. De mail dateert van 9 november 2009 en heeft een driehonderdtal geadresseerden. Bij die geadresseerden bevinden zich onder meer gemeenschapscentra, individuele beroepsopleidingen in ondernemingen (IBO's), sociaal-culturele verenigingen, kinderdagverblijven, jeugthuizen, centra voor geestelijke gezondheidszorg, de Nederlandstalige pastoraal, de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad en tientallen andere organisaties. In de mail wordt de vraag gesteld in tijd, personeel en computers te voorzien om ouders effectief met de aanmelding van hun kinderen te helpen. De geadresseerden worden verondersteld tegen 13 november om 10 uur ten laatste te antwoorden.

Ik vind dit hallucinant. Terwijl er bij ouders en directies veel ongerustheid heerst, krijgen al deze organisaties een zeer beknopte uitleg over de inschrijvingsprocedure. Deze organisaties hebben niets met onderwijs te maken. Ik beweer niet dat zoiets niet zou mogen. Het lijkt me echter aberrant op dergelijke termijn een antwoord te verwachten. Dit versterkt in elk geval het gevoel dat de communicatie over de nieuwe procedure op een vreemde manier wordt aangepakt.

Mijn laatste vraag betreft de vooruitgang van het informaticasysteem en van de communicatie. Ik veronderstel dat de minister samenwerkt met het bevoegde lid van het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Ik vraag me af hoe die samenwerking verloopt. Deelt de minister de ongerustheid van directies en ouders om de wijze waarop de nieuwe inschrijvingsprocedure zal verlopen? Voor ouders die hun kind in het secundair onderwijs moeten inschrijven, vormt 4 januari 2010 het ultieme moment. Vreest de minister niet dat die dag duizenden mensen achter hun pc zullen zitten? Het zal niet enkel om ouders gaan. Ook grootouders en andere familieleden die zorg voor een jongen of een meisje dragen, zullen proberen een inschrijving te regelen. Kan het systeem dit allemaal aan?

De voorzitter: Mevrouw Martens heeft het woord.

Mevrouw Katleen Martens: Mevrouw de voorzitter, normaal gezien, volgt mevrouw Michiels deze problematiek op. Aangezien ze vandaag ziek is, heeft ze me gevraagd me bij de vraagstellers aan te sluiten.

Eerst en vooral vragen we ons af welke garanties dit systeem biedt. Het computersysteem is nog niet operationeel. Wie garandeert ons dat er geen kinderziektes zullen zijn? Was het niet

beter geweest nog een half jaar of een jaar te wachten en eerst met een proefproject van start te gaan?

De pc bepaalt in feite waar het kind terechtkomt. Welke garanties zijn er dat de computer de eerste keuze zal garanderen? Het gevaar bestaat dat het kind pas in de school van de derde of een latere keuze zal terechtkomen. Verder dringen we nog steeds aan op het verstrekken van een absolute voorrang aan Nederlandstaligen. We vinden trouwens nog steeds dat de computer nooit in de plaats van een gesprek kan treden.

Tijdens de vorige legislatuur hebben we de engagementsverklaring goedgekeurd. We vragen ons af of een computer in staat is al dan niet te controleren of ouders Nederlands begrijpen of voor het Nederlands openstaan.

Tot slot vragen we ons af of de onderwijswereld en de ouders klaar zijn voor dit systeem. Zal dit systeem de gelijke kansen garanderen? Slechts 64 percent heeft toegang tot het internet. Hoewel de situatie voor alle maatschappelijke groepen is verbeterd, blijven er digitale breuklijnen bestaan. Er is een breuklijn tussen jong en oud en zeker ook tussen de sociale groepen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw de voorzitter, alvorens op de vragen te antwoorden, wil ik duidelijk de context schetsen.

Het decreet betreffende gelijke onderwijskansen (GOK-decreet) heeft drie grote pijlers ingevoerd. De eerste pijler is het principiële inschrijvingsrecht. De tweede pijler is de rechtsbescherming door de lokale overlegplatformen (LOP's). De Commissie Leerlingenrechten speelt hier ook een rol in. De derde pijler is het geïntegreerd ondersteuningsaanbod voor de scholen.

Deze drie pijlers, die algemeen worden aanvaard, vormen belangrijke hefboomen binnen het GOK-beleid. Toen het decreet in werking was getreden, bleek dat een aantal situaties in feite niet goed waren geregeld. Om die reden is het decreet dan ook aangepast.

Het GOK-decreet moest worden aangepast om toe te laten dat kinderen uit eenzelfde gezin naar eenzelfde school kunnen, om scholen toe te laten al dan niet een actief toelatingsbeleid ten aanzien van GOK-leerlingen te voeren en om ervoor te zorgen dat Nederlandstalige kinderen in Nederlandstalige Brusselse scholen terecht kunnen.

Hoewel deze bijstellingen veel hebben opgelost, zijn er nog steeds knelpunten. Dat is de reden waarom in het Vlaams regeerakkoord te lezen staat dat we de aanmeldingsprocedures en heel het GOK-decreet zullen evalueren.

Iedereen heeft de afgelopen jaren van ver of van dichtbij over de zogenaamde kampeertoestanden horen praten. De beelden van ouders die tijdens de bitterkoude januardagen en -nachten voor een schoolpoort de wacht hielden om hun kind in de school van hun keuze in te schrijven, waren zeker niet wenselijk. Hoewel ik dadelijk enkele kanttekeningen bij die beelden wil plaatsen, moeten we toegeven dat er een probleem is. Ouders moeten buitensporige inspanningen leveren om een inschrijving tot stand te brengen. Dat is meestal een symptoom van een ander probleem. We moeten daar een oplossing voor zoeken. Het is in deze context dat ik de hier gestelde vragen situeer.

Mijn eerste kanttekening is dat de wachtrijen en de kampeertoestanden niet door het GOK-decreet zijn veroorzaakt. Ook voor het decreet waren er bepaalde populaire scholen waar kamperen om ingeschreven te geraken traditie was. Het geheugen is altijd kort, maar dat is wel een feit. Voor het GOK-decreet had elke school haar vaak ongeschreven inschrijvingsbeleid en was er geen of nauwelijks transparantie ten overstaan van de ouders. Met andere woorden, in de meeste gevallen konden ouders zelfs niet kamperen om een plaatsje te bemachtigen, want wie wanneer werd ingeschreven en hoeveel plaatsen er waren, was vaak onbekend. Veel werd 'geregeld' en ik moet u niet vertellen wie daar vaak de dupe van was.

Tweede kanttekening: tijdens de vorige schooljaren zijn er kampeertoestanden geweest op plaatsen waar er helemaal geen capaciteitsprobleem was. Ouders bivakkeerden een week lang en op het moment van de inschrijving stelden ze vast dat wie pas aankwam, ook nog een inschrijving kon realiseren. Het is uiteraard niet plezierig als men ergens hele dagen staat en dan ziet dat iemand die op het laatste moment aankomt geen enkel probleem heeft om zijn kind in te schrijven. Dan is er toch iets aan de hand.

Derde kanttekening: de kampeertoestanden zijn natuurlijk een dankbaar thema voor de media. In heel wat huiskamers kijkt men vol ongeloof naar de spectaculaire taferelen met af en toe bekende vaders en moeders. We moeten echter ook durven zeggen dat die beelden voor de scholen soms onbetaalbare reclame vormen. Het moet wel een heel goede school zijn als mensen voor de poorten staan aan te schuiven. Dat is een ongewenst effect, maar sommigen doen daar wel hun voordeel mee, waardoor die school de volgende keer opnieuw populairder worden. Ik wil dat direct nuanceren, maar dat speelt allemaal wel mee. We moeten de zaak ook globaal in de Vlaamse context durven plaatsen. Er zijn 3500 scholen in het basis- en secundair onderwijs. In hooguit 30 scholen zijn er inschrijvingsproblemen en kampeertoestanden. Dat zijn er natuurlijk nog altijd 30 te veel. Maar het is niet zo dat heel het Vlaams onderwijs plots geconfronteerd wordt met inschrijvingsproblemen.

Met die kanttekeningen wil ik het probleem niet onder de mat vegen. Integendeel, want de verhalen over ‘vrij moeten nemen’ of ‘plaatsbewakers moeten betalen’ of ‘familieleden moeten inschakelen’ enzovoort, creëren een nieuwe ongelijkheid, en dat is het laatste wat we willen. We weten bovendien dat er in Brussel, in bepaalde delen van de stad, een capaciteitsprobleem is of zou kunnen ontstaan. Trouwens ook in andere steden, bijvoorbeeld in Antwerpen – maar dan in heel de stad – nemen capaciteitsproblemen reëel toe. De oplossing van de kampeertoestanden in bepaalde delen van de stad, in Brussel, ligt dus niet enkel in het aanpassen van het onderdeel inschrijvingsrecht van het GOK-decreet.

Omdat het fenomeen van de wachtrijen en kampeertoestanden een moeilijke problematiek is, die vaak door de plaatselijke situatie gekleurd is, heeft mijn voorganger ervoor gekozen om niet onmiddellijk vanuit het beleid maatregelen voor alle scholen te nemen. Hij heeft gekozen om lokaal bedachte pistes binnen bepaalde krijtlijnen te laten doorgaan en daarmee te experimenteren. Dat is ook de reden waarom het parlement in juli 2008 decretaal bepaald heeft dat schoolbesturen lokaal voor de schooljaren 2009-2010 en 2010-2011 met aanmeldingssystemen mogen experimenteren om wachtrijen, kampeertoestanden en dubbele inschrijvingen te vermijden.

Tijdens die experimentele fase, die ik trouwens mogelijk met een jaar zal verlengen, kunnen plaatselijk bedachte oplossingen uitgetest worden. Essentieel is wel dat er lokaal een groot draagvlak is voor de piste die men wenst uit te testen. Zonder een akkoord in het LOP over de procedure en de duur van de aanmeldingsperiode, kan er geen experiment starten.

Even essentieel is dat de experimenten de filosofie van het GOK-decreet moeten respecteren. Dat wil zeggen dat de gelijke behandeling van alle leerlingen gegarandeerd moet worden. Er mogen geen nieuwe voorrangsgroepen gedefinieerd worden, maar er mag wel een rangorde tussen de geïnteresseerden voor een inschrijving gemaakt worden. Die rangorde mag niet uitsluiten maar enkel de aangemelde leerlingen ordenen op basis van duidelijke criteria, zoals de afstand van de woonplaats of de werkplaats tot de school. Er kunnen ook andere criteria gehanteerd worden, zolang ze objectief te rechtvaardigen zijn, in verhouding staan tot de vooropgestelde doelen, gekozen worden met respect voor non-discriminatieregels en verifieerbaar zijn.

Momenteel lopen er in dat kader experimenten in Leuven en Gent. In Antwerpen en Brussel zijn de voorbereidingen voor een aanmeldingsprocedure volop bezig. Elk experiment wordt jaarlijks door het betrokken LOP geëvalueerd en die evaluaties moeten mij na twee jaar, of drie jaar bij verlenging, toelaten om conclusies te trekken en werk te maken van structurele

maatregelen voor alle scholen. Gent en Leuven hebben mij in dat kader al een eerste document bezorgd.

Nu ik dit algemeen kader heb geschetst, zal ik antwoorden op de concrete vragen over de Brusselse werkwijze voor het basisonderwijs. Voor het Brusselse Nederlandstalige basisonderwijs heeft het bevoegde LOP – ik meng me daar dus niet in –, bij wijze van experiment, een aanmeldingsprocedure uitgewerkt voor de inschrijvingen voor het schooljaar 2010-2011. Er is een akkoord bereikt binnen het LOP. Dat wil zeggen dat een meerderheid zowel bij de onderwijspartners als bij de niet-onderwijspartners binnen het LOP het eens was met zowel de ordeningscriteria als met de duur van de aanmeldingsperiode. Er werd dus inderdaad intens overlegd met alle actoren binnen het LOP. In Brussel betreffen de initiatieven niet enkel het basisonderwijs, maar ook het secundair onderwijs. In beide LOP's heeft men een akkoord bereikt over een aanmeldingsprocedure. In Gent en Antwerpen is enkel het basisonderwijs, in Leuven enkel het secundair onderwijs betrokken.

Net zoals in Gent, Antwerpen en Leuven hebben de Brusselse LOP's autonomie bij het uitwerken van de experimentele aanmeldingsprocedure. Ik heb begrepen dat dat in nauw overleg met de VGC is gebeurd. Ik kom daar zo dadelijk op terug. Dat wil zeggen dat ik me daar als minister van Onderwijs niet in meng, geen richtlijnen geef, geen voorkeuren uitspreek. Dat is de duidelijke consequentie van de regelgeving die het parlement in 2008 heeft goedgekeurd. Uiteraard moeten de krijtlijnen van het experimenteerartikel – artikel X.2 van het GOK-decreet – gerespecteerd blijven. Het is mijn bedoeling dat we uit die experimentele fase lessen leren, conclusies trekken en procedures voor alle scholen uitwerken en opnemen in een globale evaluatie van het GOK-beleid. De aanmeldingsprocedures komen eraan.

De ordeningscriteria die voor het Brusselse basisonderwijs bij de aanmeldingen zullen worden gehanteerd, zijn de afstand van de woonplaats, de verblijfplaats of het werkadres van een van de ouders tot de school en het aantal dagen dat een kind in een erkende Nederlandstalige voorschoolse opvang zat. Alle scholen ordenen volgens beide criteria. De inrichtende machten kunnen wel kiezen volgens welk criterium ze eerst ordenen. Die ordeningscriteria worden op alle groepen toegepast, dus ook op de broers en zussen, ook op de GOK-leerlingen en ook op de kinderen met het Nederlands als thuistaal. De ordeningscriteria worden enkel toegepast indien er onvoldoende capaciteit is om bijvoorbeeld alle broers en zussen, Nederlandstaligen, GOK-leerlingen en andere leerlingen aan te melden.

De aanmeldingen zullen inderdaad, net zoals dat in Gent al het geval is en het in Antwerpen het geval zal zijn, online via een webapplicatie gebeuren, in een centraal register. Net zoals het in Gent het geval was, moet die werkwijze goed voorbereid zijn, en getest op bepaalde problemen. Dat hoop ik toch. Nogmaals, mijn departement komt niet tussenbeide wat dat betreft. Dat wil ik duidelijk stellen. Ik kom daar zo dadelijk op terug. Vanuit de Brusselse LOP's zijn er contacten met Gent en Antwerpen om ervaringen over een onlinesysteem uit te wisselen. Er wordt zeer nauw samengewerkt met Digipolis, dat de initiator voor Gent en Antwerpen is met betrekking tot het uitwerken van een aanmeldingsprocedure. Er is blijkbaar op zeer regelmatige tijdstippen overleg geweest tussen Digipolis, de VGC en de LOP's, om die zaken in te schatten en af te stemmen.

In september heb ik Brussels minister Vanraes, die bevoegd is voor het lokaal flankerend onderwijsbeleid in de VGC, heel duidelijk gevraagd of dat in orde zou zijn. Ik heb daar ook mijn ongerustheid over geuit, omdat ik uiteraard ook wel had gehoord dat de gesprekken met Digipolis moeilijk verliepen en ook wel wat lang aansleepten. Die bezorgdheid was er niet alleen over de haalbaarheid op het terrein, maar ook over de vraag of de VGC dat kon financieren. Ik heb tweemaal een heel geruststellend antwoord gekregen van minister Vanraes. Hij stelde dat er geen problemen waren, dat ze dat konden betalen en dat dit in werking zou treden. Ik heb daar akte van genomen, en ik neem daar nog altijd akte van. Tot het tegendeel gebeurt, ga ik er uiteraard van uit dat dit zo zal zijn.

De werkwijze via een webapplicatie is in overeenstemming met het GOK-decreet, als er voldoende maatregelen worden genomen opdat alle ouders, ook kansarme ouders, de kans zouden krijgen om zich aan te melden. Dat betekent concreet dat in maatregelen moet worden voorzien voor ouders die niet over een computer beschikken of die niet vaardig genoeg zijn om een aanmelding online te doen. Dat zijn er wel wat in Brussel, denk ik. De scholen en de sociale organisaties zullen daarbij een belangrijke rol spelen. Dat is trouwens ook gebleken tijdens het eerste experimenteerjaar in Gent. De Brusselse LOP's hebben overigens een traditie van samenwerking met intermediairen. Er zijn initiaties voor intermediairen specifiek met betrekking tot het inschrijvingsbeleid, die blijkbaar druk worden bijgewoond. Dat wordt nu aangevuld met extra samenwerkingsinitiatieven.

Men zegt me dat er een communicatieplan is, dat onder meer informatiebrochures behelst, in het Nederlands, maar ook vertaald in het Frans, Engels, Spaans, Pools, Russisch, Turks en Arabisch, zowel voor het basisonderwijs als voor het secundair onderwijs. Er is ook een website. Die informatiedragers bevatten een lijst met instanties die gedurende de hele maand januari permanenties houden om ouders te helpen bij de aanmelding. Dan denk ik aan het Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers (bon), aan Foyer, het Onderwijscentrum Brussel en de gemeenschapscentra. Naar alle waarschijnlijkheid wordt ook het busje 1700 Mobiel ingeschakeld. Dat helpt ouders nu al als ze een schooltoelage aanvragen. Op geregelde tijdstippen in januari zal een ondersteuner van een van de LOP's met het busje meerijden om ouders op locatie aan te melden.

Deze online manier van werken kan en mag de keuze van de ouders niet doorkruisen. Ouders zullen kunnen blijven kiezen op basis van het pedagogische project en/of de levensbeschouwing. Ze zullen zich aanmelden voor scholen die aan hun eigen voorkeuren beantwoorden. Het systeem stuurt niet, maar registreert welke ouders voor welke scholen hebben gekozen. Het systeem zal, volgens de gekozen ordeningscriteria, de aanmeldingen voor eenzelfde school ordenen. Als er geen capaciteitsprobleem is, kunnen alle aangemelde personen ook worden ingeschreven. Is er wel een capaciteitsprobleem, dan kunnen alleen de best geordende aanmelders zich inschrijven en vallen de andere aanmelders terug op de school die als tweede of derde keuze werd opgegeven.

Het zijn de steden Antwerpen en Gent, en voor Brussel de VGC, die middelen vrijmaken om de kosten van het systeem te dragen. Ook de LOP's zelf gebruiken hun werkingsmiddelen om dit te betalen. Momenteel heb ik niet de intentie om de situatie te wijzigen, omdat ik ook geen signalen krijg dat er een probleem is van diegenen die me die signalen zouden moeten geven. Op het moment dat de experimenten stoppen en er in het GOK-decreet een structurele maatregel met betrekking tot de aanmeldingen wordt ingeschreven, is het de Vlaamse overheid die heel de kwestie van de kostprijs moet bekijken. Dan moet worden bekeken of de steden dat moeten blijven betalen, of dat het departement of het agentschap dat naar zich toe trekken. Op dit moment ondersteunen de LOP-deskundigen wel de LOP's die met experimenten bezig zijn. Er is dus wel enige ondersteuning.

Ik begrijp dus zeer goed dat er momenteel onrust is, dat er vragen zijn, en ook zorgen. De heren Delva en Gatz hebben gelijk: de klok tikt. Ik deel hun bezorgdheid dan ook volledig. Deels is dit alles te begrijpen. Het gaat over het invoeren van een nieuwe regeling. Anderzijds is er de vraag waarom daar niet eerder over kon worden gecommuniceerd. Dat laat ik hier in het midden. De vraag of dit moet worden uitgesteld, moet eigenlijk door het LOP, en in zekere mate ook door de VGC, omdat die dit naar zich toe heeft getrokken, worden beantwoord. In de logica van de verhoudingen tussen het Vlaamse ministerie, de LOP's en de VGC kom ik best niet tussenbeide wat dit betreft. Ik kan natuurlijk veel als minister, maar dat kan ik eigenlijk niet. Dan zou me de vraag worden gesteld of ik dat wel mag of kan. Dan verkies ik eigenlijk de door het LOP genomen en door de VGC ondersteunde beslissing om die experimenten te laten lopen.

Men zegt me dat er tegen begin december een communicatieplan van start zou gaan. Dat is dus eigenlijk nu. Ik kan alleen, samen met u, hopen dat die communicatie en die aanmeldingen niet chaotisch zullen verlopen.

Nogmaals, niet mijn ministerie organiseert dit. Het is een organisatie van het lokale Brusselse LOP, ondersteund door de VGC. Dat is hun autonomie.

De heer Van Dijk vroeg naar voorbeelden uit het buitenland. Die zijn moeilijk te geven omdat onderwijssystemen in andere landen anders zijn. Er zijn heel wat landen in de wereld waar het de regel is dat kinderen basisonderwijs volgen in de gemeente waar ze wonen. Daar ligt uiteraard de problematiek van de inschrijvingen totaal anders dan bij ons. Wij kennen een grondwettelijke vrijheid van onderwijs, met enige beperkingen voor de faciliteitengemeenten. Dat neemt niet weg dat we bij onze nabije burens eens kunnen gaan kijken, bijvoorbeeld bij onze collega's van de Franse Gemeenschap. Ik ga hier niet de hele geschiedenis uit de doeken doen, maar daar is, zoals iedereen weet die de Franstalige kranten volgt, zowat elke dag een nieuwe aflevering in het inschrijvingsfeuilleton. Er was eerst het decreet-Arena, daarna het decreet-Dupont, en nu is er het toekomstige decreet van mevrouw Simonet. Daar kunnen we in ieder geval uit leren. Het is niet evident om met inschrijvingen om te gaan.

Mevrouw de voorzitter, ik heb hier een hele lijst van organisaties die nu al, volgens het LOP, bereid zouden zijn. Het gaat om de Vrienden van het Huizeke op het Vossenplein, het Bemiddelingshuis Schaarbeek, het Steunpunt Schoolvragen in Anderlecht, de bon's van Brussel, Sint-Jans-Molenbeek, Koekelberg en Schaarbeek, de Foyer in Sint-Jans-Molenbeek, het Onderwijscentrum Brussel in de Marcqstraat, het KOCB in Ganshoren, Intervalle Jette, de 22 gemeenschapscentra en het busje van 1700 Mobiel. Dat moet dus lopen.

Ik vat samen, mevrouw de voorzitter: dit is een materie die behoort tot de autonomie van de LOP's, die voor deze materie actief worden ondersteund door de VGC in Brussel. Ik heb al in september geanticipeerd op uw bezorgdheid hierover. Men heeft mij dan geruststellende geluiden laten horen. Ik hoop dat die geruststellende geluiden ook in de praktijk worden gerealiseerd. In de huidige stand van zaken is het niet de taak van de Vlaamse minister van Onderwijs om hier tussen te komen, gelet op de autonomie ter zake.

De voorzitter: Mijnheer de minister, ik dank u voor dit zeer uitgebreide antwoord.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Dank u, mijnheer de minister, voor dit zeer uitgebreide antwoord en ook voor de tonaliteit en de inhoud waarmee u het GOK-decreet zoals het is en zoals het zou moeten zijn benadert. Ik kan mij daar volledig in vinden.

U vraagt nog even respijt om na de proefperiodes in de verschillende steden te kijken of er een meer centraal gestuurd aanmeldingsbeleid zou kunnen komen. Mijn enige vraag daarover is welke termijn u voorziet. Ik hoor dat men in andere steden één tot twee jaar ervaring heeft. Ik hoor u nu spreken over een termijn van twee tot drie jaar. Ik hoorde ook dat meer centrale aansturing financiële gevolgen zou kunnen hebben.

U zei dat het huidige aanmeldingssysteem in al zijn criteria conform is met de GOK-filosofie. Ik begrijp, gezien de logica van uw antwoord, dat u niet bent ingegaan op mijn zorg met betrekking tot het secundair onderwijs in Brussel. Ik zal enerzijds zelf die zorg uiten ten overstaan van het LOP, en anderzijds kijken of er in de VGC collega's zijn die dat debat willen voortzetten.

Ik heb ook het gevoel – en dat is geen verwijt aan niemand –, dat men in het LOP, net zoals bij syndicale onderhandelingen, tot moeizame maar dan toch werkbare compromissen moet komen en dat de doorsijpeling terug naar de basis niet altijd even vlot verloopt. De basis, de scholen dus, kunnen dus best zelf, samen met hun partners in het LOP, de zorg over het secundair onderwijs in Brussel opnemen, onder het motto 'on n'est jamais aussi bien servi

que par soi-même'. Ik zal ook daar mijn communicatieve verantwoordelijkheid proberen op te nemen.

Ik vernam dat de communicatie via een aantal scholen blijkbaar is van start gegaan. De scholen passen zich aan de nieuwe situatie aan. Vroeger waren er de infodagen in januari en februari en de opendeurdagen in mei. Dat kan nu nog moeilijk. Het heeft weinig zin om dat allemaal te doen als op 4 januari de start plaatsvindt. Zij zijn daar nu, in de loop van december, mee begonnen.

Ik geef toe dat veel ouders nog veel informatie nodig hebben. Ik heb tot hiertoe de garanties dat dit systeem zou werken. Laten we hopen dat het werkt. Het alternatief, een systeem dat niet zou werken, zou tot een chaos leiden waarbij de wachtrijen alleen maar zouden verbleken. Het is in het belang van de ouders en van ons onderwijs dat het systeem werkt. Mijnheer de minister, wij zullen dit de komende maanden of jaren in dit parlement kunnen evalueren.

Het zou mij plezier doen als u mij zou kunnen zeggen wanneer u zou willen landen en centraler aansturen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mevrouw de voorzitter, ik merk dat minister Smet onze zorgen deelt. Mijnheer de minister, u was ook ongerust tot in september, maar men heeft u vanuit de VGC en het LOP gerustgesteld. Ik weet dat we daar allemaal een bepaalde verantwoordelijkheid in hebben. We moeten goed opletten dat we met wat we zeggen niet een eventuele onrust aanwakkeren. Ik blijf erbij dat de ongerustheid van heel veel ouders en directies momenteel wel terecht is.

Ik begrijp ook, mijnheer de minister, dat u, gezien de autonomie van het LOP en de VGC, niet kunt optreden. Ik vraag mij alleen af wie de zwartepiet krijgt als het zou fout lopen. Is er een plan B? Ik deel de algemene hoop dat het niet nodig zal zijn.

Ik ben blij te horen dat een aantal scholen nu beginnen te communiceren. Ondertussen zijn we een maand verwijderd van de eerste inschrijvingen. Het hele communicatieplan is heel laat van start gegaan. Dan hebben we nog de kerstvakantie. We zullen zien hoe het verloopt en ik hoop dat het in orde komt.

Mijnheer de minister, u hebt een beeld geschetst van de inschrijvingstoestand van voor het GOK-decreet. U stelt het heel scherp voor. Paars heeft dat inschrijvingsbeleid geregeld, gereguleerd en geëtatiseerd. De eerste regels volstonden niet, ze werden dan gewijzigd en zijn complexer en minder transparant geworden. Nu hebben we alleen al voor Brussel een informatieprogramma van honderdduizenden euro's, waarvan we nog moeten zien of het functioneert. Ik heb de indruk dat we op dat inschrijvingsluik in een straatje zonder einde zitten, maar veel erger nog, zonder horizon.

Als we dat beginnen te regelen, stuiten we almaar op bijkomende elementen. Dat is niemands verantwoordelijkheid, maar we moeten het wel opnieuw oplossen. Dan is het inschrijvingsprogramma niet meer zo doorzichtig. Ik ben er nog altijd niet van overtuigd dat het uit handen nemen van het inschrijvingsbeleid van de scholen een goede zaak is geweest. De ouders en de directies zijn ongerust. Als we daar vandaag staan, dan komt dat door het loslaten van het inschrijvingsbeleid dat bij de scholen zat. Mijnheer de minister, we verschillen daarover van mening, we zullen het vandaag niet oplossen. Ik dacht dat de meeste scholen wel met verantwoordelijkheid omgingen met dat inschrijvingsbeleid. Wat meer vertrouwen van de regelgevende overheid ten aanzien van die scholen was misschien op zijn plaats geweest.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: In het regeerakkoord hebben we afgesproken dat we heel het inschrijvingsbeleid gaan evalueren, dat we het beperken tot de aanmeldingsprocedure. Ik sta open voor een debat in Brussel om na te gaan wat onze doelstellingen zijn en hoe we die al of

niet bereiken. Dat is een debat zonder taboes. Zolang we er maar van uitgaan dat er een sociale mix moet zijn in de scholen, heb ik er geen problemen mee om dat te doen. En we zullen dat ook doen.

Mijn bedoeling is niet om een centraal systeem uit te werken. De Franstalige collega's hebben op een bepaald moment gedacht één grote supercomputer te maken voor de Franse Gemeenschap. Dat is niet mijn bedoeling. We moeten de problemen van de steden los kunnen zien van die van het platteland. Heel dikwijls is dat totaal verschillend. Een lokale benadering moeten we blijven behouden. De regelgeving moet wel hetzelfde zijn.

Vooruitlopend op de evaluatie moeten we nadenken of we een onderscheid moeten maken tussen steden en platteland. Ik ben daar niet per definitie tegen. Ik ben er ook niet per definitie voor, maar we moeten durven praten op basis van de ervaring van de afgelopen tien jaar. Ik ben bereid om dat te doen in de commissie, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen.

We zijn wellicht van plan om de inschrijvingsperiode uit te stellen tot het schooljaar 2011-2012. Dat betekent dat we eind 2012 een finale evaluatie moeten maken. Dat kan misschien ook vroeger. We zullen in elk geval de evaluatie maken met de steden die daarmee werken, en we zullen dat in de commissie bespreken. Hopelijk kunnen we dan in alle wijsheid de beslissingen nemen die ervoor zorgen dat er geen kampeertoestanden meer zijn, dat de kinderen naar de school kunnen waar ze naartoe willen gaan, rekening houdend met de sociale mix.

Als Nederlandstalige ouders hun kinderen naar een Nederlandstalige school willen sturen, moeten die kinderen daar terecht kunnen. Dat is belangrijk. Het zou een probleem zijn als daar geen plaats is voor die kinderen. Daar moeten we vragen bij stellen in de Brusselse context.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: We kijken uit naar het evaluatiedebat, want het is absoluut noodzakelijk de zaken niet moeilijker te maken dan ze zijn. Mijnheer Delva, het inschrijvingsbeleid is er alleen maar gekomen omdat te veel scholen niet verantwoordelijk omgingen met inschrijvingen.

De heer Paul Delva: Mevrouw Vanderpoorten, dat is uw interpretatie.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Neen, dat zijn feiten.

De heer Paul Delva: Het is moeilijk om dat allemaal te bewijzen. Ik ken veel scholen al heel lang, en ik weet dat veel scholen in Brussel vóór dat fameuze decreet heel actief bezig waren met het zelf creëren van een sociale mix in hun eigen scholen, en met zeer veel zin voor verantwoordelijkheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over veiligheid op en in de buurt van scholen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, recent werden de domeinbeheerder van een internaat en een glazenmaker schuldig bevonden aan de dood van een dertienjarige jongen na een ongeval met een glazen deur. Ook de algemeen directeur van de betrokken scholengroep werd vervolgd, maar vrijgesproken. In de deur had men eigenlijk veiligheidsglas moeten gebruiken.

Onze samenleving is complex, met een veelheid aan regels en verplichtingen, vele daarvan met de bedoeling problemen te voorkomen en de maatschappelijke veiligheid te verhogen. In de Vlaamse scholen is het niet anders. Waar het veiligheid om en rond de scholen betreft kennen we allen de met de regelmaat van een klok opduikende alarmerende krantenberichten over agressie in de klas, spijbelen, verkeersveiligheid aan de schoolpoort, pesten of voedselveiligheid.

Maar het pakket regelgeving is vanzelfsprekend nog veel groter. Ik noem slechts enkele grote thema's: de gezondheidsbeoordeling bij stages, de wetgeving welzijn op het werk, binnenmilieunormen voor de klassen, ongewenst gedrag, jeugdcriminaliteit en drugs, de veiligheid van speeltuigen, veiligheid bij praktijklessen en laboefeningen. De lijst is lang en moet binnen de meeste scholen worden gevolgd, vooral door één persoon: de directeur of directrice.

Collega's, ter illustratie kan ik u zeggen dat ter voorbereiding van deze vraag een onderzoeker van het parlementair informatiecentrum ruim een week zoet was om een eerste globaal overzicht samen te stellen van de relevante regelgeving rond veiligheid op en rond de school in de ruimste zin. Voor sommige deelmateries zijn er weliswaar nuttige informatiebronnen, zoals Edulex, en gespecialiseerde steunpunten met een nichewerking, maar het overzicht is zoek. Degenen die geïnteresseerd zijn in het informatiedossier kunnen het terugvinden via de website van het Vlaams Parlement.

Iedere Belg wordt geacht de wet te kennen en toe te passen, maar de directies trekken aan de alarmbel. Voor een beperkte selectie van de veiligheidstaken kan een directie wel een beroep doen op een deeltijdse preventieadviseur. Maar ook deze gespecialiseerde adviseurs geven aan dat zowel op het vlak van de informatieverwerking als van tijdsbesteding de limieten bereikt zijn. De directies zijn verantwoordelijk en aansprakelijk voor de veiligheid op en rond hun school, en de brede maatschappij verwacht van hen dat zij er alles aan doen om de veiligheid te waarborgen. Dat is een terecht verwachtingspatroon. Maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat een directie enkel het minimale – lees: wat in het kader van de schooldoorlichting wordt gecontroleerd – toepast en de rest op zijn beloop laat. Een aanspreekpunt voor vragen van directies en preventieadviseurs, maar ook van ouders, leerkrachten en leerlingen, een gecoördineerd sluitend vademecum of een coördinatie inzake opleidingen of sensibiliseringsinitiatieven lijken alvast te ontbreken.

Mijnheer de minister, hoe kan een schooldirectie tegenwoordig de veelheid aan regelgeving van de verschillende bestuursniveaus die op haar afkomt op professionele wijze opvolgen? Wordt voorzien in gepaste opleidingen of sensibilisering? Wie is juridisch verantwoordelijk bij een ongeval op school indien blijkt dat een bepaalde wetgeving of het algemene voorzorgsprincipe niet of onvoldoende werd nageleefd? Worden de ongevallen in en op weg naar de scholen geïnventariseerd? Indien ja, door wie gebeurt dat, en welke opvolging wordt daaraan gegeven? Beschikt u over deze cijfers en kunnen we die dan eventueel krijgen? Kan de coördinatie van de veelheid aan toepasselijke regels, ongeacht of het nu om Europese, federale of Vlaamse bevoegdheden gaat, niet beter? Is hier geen rol weggelegd voor een overkoepelend steunpunt binnen de onderwijsadministratie?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Collega's, een onderwijsinstelling heeft, net als een welzijnsinstelling of een kmo, te maken met een groot aantal wettelijke verplichtingen die zich buiten de kernopdracht bevinden. Dat is een evolutie die het gevolg is van de beleidskeuzes in domeinen van arbeidsrecht, milieu, verkeer, gezondheid, auteursrecht. Er zijn een aantal mogelijkheden om ervoor te zorgen dat een individuele schooldirecteur dit niet allemaal moet opvolgen. Er zijn de technisch adviseurs en technisch adviseurs-coördinatoren, die in het technisch en beroepsonderwijs kunnen instaan voor de opvolging van het daar uiteraard zeer relevante deel dat te maken heeft met arbeidsveiligheid en veiligheid in het algemeen. De leraren, in het bijzonder de praktijkleraren, passen een aantal veiligheidsregels toe in de lessen. Deze aspecten maken logischerwijze ook deel uit van het leerplan. Het is duidelijk dat

veilig leren werken geen bijverschijnsel van een technische of beroepsgerichte opleiding is, maar daar een onderdeel is dat in het pedagogisch handelen vervat zit.

Ook de scholengemeenschappen bieden de mogelijkheid om tussen directeurs afspraken te maken over de opvolging van bepaalde domeinen. Eén directeur van een scholengemeenschap zou zich kunnen toeleggen op veiligheidsaspecten, en dit omzetten in hanteerbare richtlijnen voor zijn collega's. Uiteraard nemen de koepels van inrichtende machten en de centrale administratie van het Go! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot dit soort onderwerpen een ondersteunende rol op en treden zij dienstverlenend op voor hun scholen.

Ook andere overheden nemen initiatieven om over hun wetgeving te communiceren.

Het schoolbestuur is aansprakelijk voor elke burgerrechtelijke fout die het kan worden aangerekend. Het overtreden van een wettelijk gebod of verbod geldt in het aansprakelijkheidsrecht als bewijs van de burgerrechtelijke fout. Uiteraard zit het aansprakelijkheidsrecht genuanceerd in elkaar, en is niet elke casus met die redenering af, en speelt mogelijk de aansprakelijkheid van het individueel personeelslid bij bijvoorbeeld een zware fout. Ook het slachtoffer zelf kan een fout maken met een gedeelde verantwoordelijkheid tot gevolg.

De ongevallen op school worden niet geïnventariseerd. De Vlaamse overheid behandelt wel een bepaald deel van de schoolongevallen, namelijk de arbeidsongevallen van het onderwijs-personeel, met inbegrip van de ongevallen op weg van en naar de school. De schoolongevallen waarvan leerlingen het slachtoffer zijn, inventariseren we dus niet. De meeste scholen gaan daarvoor een verzekering aan bij een verzekeringsmaatschappij. Ook indien het schoolbestuur niet aansprakelijk is, zal dergelijke verzekering een tegemoetkoming doen.

Er zijn natuurlijk wel gegevens bij de verzekeringsmaatschappijen. We hebben die nog niet opgevraagd. Men zou al de gegevens dan moeten samentellen om zich een beeld te kunnen vormen. De vraag is wel of de maatschappijen die gegevens willen geven. Ook die juridische vraag zou dan uitgeklaard moeten worden.

Er zijn natuurlijk overheden die af en toe wel communicatie-initiatieven nemen over de kwaliteit van wetgeving en evaluatie van wetgeving. Ook het departement Onderwijs probeert dat te doen. Ik ben wel van mening dat we, samen met de koepels en de centrale administratie van GO! – want de zaak ligt gevoelig –, binnen het ministerie moeten kijken of er niet op de een of andere manier een betere maatregel kan worden genomen om die wetgeving te coördineren.

Ik ben ook van plan om al mijn collega's die op de een of andere manier wetgeving opstellen die van toepassing is op de scholen of, in bepaalde gevallen, op jeugdlokalen, te vragen om een soort onderwijsstoets toe te passen. Uiteraard is bijvoorbeeld de voedselveiligheid heel belangrijk voor de scholen. Verschillende scholen zeggen me echter dat bepaalde wetgeving niet altijd relevant is. Als de school eten serveert, moet ze natuurlijk zorgen dat ze de normen naleeft. Maar dat zijn niet dezelfde normen als die voor een groot restaurant. We moeten dus nagaan of we met de andere overheden geen afspraken over een onderwijsstoets kunnen maken. Ik kan dat niet opleggen, maar hoop toch dat ze op mijn voorstel ingaan.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, ik maak een onderscheid tussen het eerste deel van het antwoord, dat uw administratie heeft voorbereid, en het tweede deel, waarin u een persoonlijk engagement verwoordt. Uw administratie zal wel geen ongelijk hebben als het gaat over het administratieve luik dat u hier hebt uiteengezet. Maar eigenlijk ben ik ontgoocheld over dat gedeelte. Men zegt dat men vandaag zelfs niet weet welke ongevallen op school gebeuren. Gelukkig gebeuren er heel weinig ernstige ongevallen. Maar het moet ons toch bezighouden en we moeten het opvolgen. Een eigentijdse administratie mag voor dat probleem alert zijn. Als men zegt dat scholengemeenschappen en koepels dat moeten

opvangen, dan is dat op juridisch vlak vermoedelijk niet fout. Maar het lijkt me de taak van een moderne onderwijsadministratie om alert te zijn voor het probleem.

In het tweede deel van uw uiteenzetting zegt u dat u een initiatief wilt nemen. Ik vind dat belangrijk. Ik heb met mijn vraag immers niet alleen de bedoeling een inzicht in het probleem te verwerven, maar ook dat er daadwerkelijk iets wordt ondernomen. Veiligheid van kinderen – van kleuters of van jongeren – moet ons bezighouden, en uiteraard ook de minister van Onderwijs. Elk ongeval dat op school gebeurt, is er een te veel. Misschien is het moeilijk om deze vraag nu al te beantwoorden, maar kent u het tijdspad van de afhandeling van dit dossier? Wie mij kent, weet dat ik daar in de toekomst in elk geval nog op terugkom.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Op mijn ‘Opvolgingsfiche parlementaire mondelinge vragen’ noteer ik in de rubriek ‘Initiatieven ter uitvoering engagementen minister’ het volgende: “Vragen aan de overheden om de onderwijstoets in te voeren alvorens nieuwe wetgeving uit te vaardigen” en “Opvragen bij verzekeringsmaatschappijen ongevalgegevens op de school”. Dat zal dus gebeuren. Ik kan wel niet zeggen wanneer ik u daarover kan informeren, dat zal in de loop van het volgende jaar zijn.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik zou het erg waarderen als u ons tussentijdse informatie zou kunnen bezorgen. Ik bedank u alleszins voor uw engagement.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over gsm-masten op schoolterreinen

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook mijn vraag gaat over veiligheid. Onlangs stond in een van de Vlaamse kranten een artikel met deze titel: ‘Op 65 Vlaamse scholen staat een gsm-mast. Scholen krijgen daarvoor 5.000 tot 10.000 euro per jaar.’ De technologie van de draadloze communicatie is destijds ingevoerd zonder veel inzicht in de effecten op de gezondheid. Normen en grenswaarden werden vastgelegd zonder rekening te houden met de celbiologie van het menselijk lichaam. Overall ontstaan verenigingen van buurtbewoners en verontruste ouders die zich bekommeren om de gezondheid van mensen in het algemeen en van hun kinderen in het bijzonder, en om de leefbaarheid van hun woongebied.

Stilaan worden ze gehoord. In juni 2009 verbood een rechter de bouw van een gsm-mast in Gent, en deze keer eens niet om esthetische redenen, maar veeleer als voorzorgsmaatregel. De onzekerheid over de risico's van het stralingsgevaar was voor die rechter voldoende om een plaatsing te verbieden. Ik citeer ook de heer Guy Vandenbosch, een stralingsexpert van de Katholieke Universiteit Leuven: “Het is niet bewezen dat gsm-masten schadelijk zijn. De techniek is gewoon nog te jong om met zekerheid te kunnen zeggen of het gevaarlijk is of niet. De toekomst zal het risico moeten uitwijzen.” Hij zegt dus niet dat bewezen is dat ze niet schadelijk zijn.

Dat scholen de plaatsing van een mast toestaan, heeft vooral met geld te maken. Volgens de woordvoerder van een gsm-operator wordt in sommige gevallen zelfs meer dan 10.000 euro per jaar aan de school betaald. Onlangs ontstond in de pers een controverse over het gsm-gebruik door leerlingen van het basisonderwijs in Wallonië. Dat leidde tot discussies over de

weerslag op de gezondheid van die jonge gebruikers. U hebt daarop ook gereageerd. Wat mij betreft, is het een probleem dat van dezelfde orde is als dat van de gsm-masten.

Ik heb dan ook de volgende vragen voor de minister. U ijvert voor een verhoging van de psychische en fysieke gezondheid van de leerlingen. Dat blijkt ook uit de beleidsnota. Is de straling van gsm-masten op schoolterreinen voldoende risicovol om tegenstrijdig te zijn aan die doelstelling? Overweegt u om een plaatsingsverbod aan de scholen op te leggen, of laat u dat over aan de autonomie van de schooldirecties en de inrichtende macht?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, ik ben het eens met de teneur van de vraag om uitleg van mevrouw Vanderpoorten. Uit het lezen van een aantal verslagen van en het volgen van een aantal debatten in de commissie Leefmilieu heb ik echter geleerd dat het regelmatig gebruik van gsm-toestellen in feite nog schadelijker is voor die kinderen dan het wonen, werken, spelen of leven in de nabijheid van een gsm-mast.

Mijnheer de minister, zijn er richtlijnen voor de scholen, of verwijst u in dit verband naar de autonomie van de scholen? We moeten het probleem niet overdrijven. We moeten het evenwel ook niet minimaliseren. Het veralgemeend gebruik van gsm's moet ons ertoe nopen over de uitstippeling van een algemeen kader na te denken. Wilt u het gebruik van gsm's op school regelen? Wilt u hierbij rekening houden met de verschillende leeftijdscategorieën?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mevrouw de voorzitter, mijn vragen volgen in grote mate de lijn die de heer De Meyer net heeft uitgestippeld. Ik begrijp de vragen van mevrouw Vanderpoorten zeer goed. De bekommernis is terecht. We moeten evenwel opletten welke richting we uitgaan.

We moeten een onderscheid maken tussen het gebruik van een gsm-toestel an sich en de nabijheid van een antenne. Jaren geleden, toen voor het eerst over mogelijke risico's werd gesproken, heb ik contact met professor Verschaeve opgenomen van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek. Hij kon me echter geen eenduidig antwoord geven. Dit is in de vraagstelling van mevrouw Vanderpoorten eigenlijk ook aan bod gekomen. Professoren en stralingsdeskundigen vinden het moeilijk het risico te definiëren.

Langdurig gebruik van een gsm veroorzaakt straling en bijgevolg warmteontwikkeling vlakbij de hersenen. Aangezien er bloeddoorstroming is, valt dat nog mee. Wie langdurig met een gsm moet bellen, kan echter toch beter een oortje gebruiken dan het toestel tegen het oor te houden.

Het risico is zeker groter voor kleine kinderen. We zien trouwens steeds meer kinderen met een gsm. Vaak krijgen ze uit veiligheidsoverwegingen een gsm mee. Als er dan iets gebeurt, kunnen ze altijd bellen. Als vader van jonge kinderen merk ik zelf hoe dat gaat. Op een bepaald ogenblik krijgen ze een gsm, al is het maar om te melden wanneer ze ergens zijn aangekomen. Ik veronderstel dat mijn eigen gezin op dat vlak geen uitzondering zal vormen. We moeten goede afspraken maken. Dit geldt ook voor scholen en voor leerkrachten.

De inplanting van antennes is een ander aspect van de problematiek. Ik zie overal antennes verschijnen. Ze staan niet enkel op schoolgebouwen, maar ook op sporthallen, op kerktorens, op ziekenhuizen en in woonwijken. Ik wil iedereen dan ook waarschuwen. Indien we zouden beslissen dat ze een gevaar vormen, moeten we ook consequent zijn. Dit zou het beleidsdomein Onderwijs overstijgen. We moeten dit op een ernstige wijze en in zijn totaliteit bekijken.

Wat de inplanting van antennes betreft, pleit ik in elk geval voor een zekere terughoudendheid. De andere risico's houden verband met het gebruik van de omgang met gsm-toestellen. Dit is een kwestie van attitude. We moeten leren omgaan met dit nieuwe

gegeven. Een gsm is geen walkietalkie die kan worden gebruikt om constant mensen op te roepen en spelenderwijze verbinding te maken. Het gebruik van een gsm kost ook veel geld.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw de voorzitter, ik heb me laten informeren door de heer Sanctorum, die dit dossier van nabij heeft opgevolgd en de problematiek grondig heeft onderzocht. Hij heeft er me op gewezen dat het Vlaams Parlement een resolutie over de straling heeft goedgekeurd. Die resolutie vermeldt een richtnorm van 6 volt per vierkante meter. Dit is een streefdoel. De straling zou die norm niet mogen overschrijden. De resolutie stelt eveneens dat kinderen een risicogroep vormen. De vorige sprekers hebben dit bevestigd. Kinderen zijn extra gevoelig voor de straling en moeten hiertegen worden beschermd.

Volgens de heer Sanctorum is met die resolutie in feite niet veel meer gebeurd. Sinds januari 2009 zijn zelfs geen metingen meer verricht. We kennen de situatie rond de scholen eigenlijk niet. De heer Sanctorum heeft dan maar zelf een aantal metingen verricht. Hij heeft geconstateerd dat de norm uit de resolutie op verschillende plaatsen ernstig wordt overschreden.

Mijnheer de minister, klopt de stelling dat geen metingen meer zijn verricht? Hebben we eigenlijk nog een goed zicht op de situatie? Moeten we, indien zou blijken dat de norm wordt overschreden, niet dringend ingrijpen? Op dit vlak volg ik mevrouw Vanderpoorten. Moeten we geen maatregelen nemen?

Mevrouw Kathleen Helsen: Het is misschien niet gemakkelijk voor de minister van Onderwijs om een antwoord te geven op vragen over een onderwerp dat vooral binnen de commissie Leefmilieu aan bod komt. Ik wil me trouwens zelf bij de vorige sprekers aansluiten.

Wat bij de ouders leeft, heeft niet enkel betrekking op de zendmasten. Het gaat ook om het gebruik van gsm-toestellen. Dit gebruik heeft niet enkel een effect op de lichamelijke gezondheid. Ook de omgang tussen kinderen doorloopt momenteel een eigenaardige evolutie. Ik verneem dat kinderen tijdens de speeltijd steeds meer sms'en, in plaats van rechtstreeks met elkaar te communiceren. Natuurlijk is het niet meteen onze houding als overheid om in te grijpen en opnieuw regels op te leggen. Er zijn enorme verschillen tussen scholen wat de toepassing betreft en de regels die ze zelf opleggen. Ik stel echter vast dat het gebruik van gsm's ouders steeds meer zorgen baart.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Helsen heeft gelijk. Dit onderwerp hoort iets meer thuis bij Leefmilieu dan bij Onderwijs, ook al begrijp ik de relevantie van de vraag of ik de scholen een plaatsingsverbod wil of kan opleggen. Ook die vraag moet immers worden gesteld.

Ik overweeg zo'n verbod momenteel niet. Daarvoor heb ik een aantal redenen. Het thema van gsm-masten in de buurt van scholen is al besproken in de commissie Gezondheidsbevordering van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). Twee milieudeskundigen hebben toen uitleg gegeven bij de mogelijke gevaren. Ik onthoud daaruit dat, als een antenne op een schoolgebouw staat en van dat schoolgebouw wegstraalt, dit meestal veel minder straling teweegbrengt in de school dan wanneer de antennes verder worden ingeplant. Als er dus een antenne naast de school staat, is er eigenlijk meer straling op de school dan als die antenne op het dak staat. Dat is al een belangrijke nuance. Het probleem van straling is dus niet opgelost door antennes van de daken van de scholen weg te houden. Bovendien moet het plaatsen van antennes in het geheel van de ruimtelijke ordening worden bekeken.

Daarmee beland ik bij mijn tweede reden. Op dit moment bestaat er in Vlaanderen geen normering voor de straling van zendmasten. Vroeger werd die normering geregeld door het koninklijk besluit houdende de normering van zendmasten voor elektromagnetische golven tussen 10 megahertz en 10 gigahertz. Op 15 januari 2009 oordeelde het Grondwettelijk Hof

echter dat de normering van zendmasten een gewestelijke bevoegdheid is. Ik ken dat dossier nu toevallig goed, omdat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest toen een beslissing ter zake heeft genomen. Ik zat toen in die regering, mevrouw Meuleman. Er was toen betwisting over de vraag of dat een federale of een gewestelijke bevoegdheid was. Mevrouw Vanderpoorten, collega's in de Brusselse regering hoopten toen dat dit een federale bevoegdheid zou blijven, zodat de beslissing van de Brusselse regering ongedaan zou worden gemaakt. Dat bleek echter niet zo te zijn, zodat het KB momenteel nog altijd van kracht is. Er wordt nu echter een nieuwe Vlaamse regeling uitgewerkt. Minister Schauvliege is bezig met het uitwerken van een reglementering met betrekking tot elektromagnetische golven van zendmasten. Als ik die suggestie mag doen, is het misschien interessant haar te ondervragen over de inhoud ervan, in plaats van mij te vragen in haar plaats te antwoorden.

Het is de wil van de Vlaamse Regering te onderzoeken of het mogelijk is gevoelige groepen extra te beschermen tegen de blootstelling aan niet-ioniserende straling, bijvoorbeeld door een extra norm op te leggen op plaatsen waar kwetsbare mensen regelmatig verblijven, zoals scholen, crèches, ziekenhuizen en bejaardentehuizen. Mevrouw Vanderpoorten, de Vlaamse Regering deelt dus uw bezorgdheid. Minister Schauvliege neemt dat mee in overweging bij het uitwerken van haar reglementering.

Dan was er de ruimere vraag hoe we moeten omgaan met het gebruik van gsm's door kinderen in basisscholen. Ik deel de terughoudendheid van de heer Van Dijk om ter zake op te treden, om een aantal redenen. Er zijn al scholen die daarover afspraken hebben opgenomen in hun schoolreglement. Andere scholen doen dat niet. Dit behoort inderdaad eigenlijk tot de autonomie van de school. Als ik als Vlaams minister wil optreden, heb ik eigenlijk maar één middel om dat te doen, namelijk door dit op te nemen in de erkenningsnormen van scholen, zoals dat met het rookverbod is gebeurd. Het is natuurlijk leuk voor een minister, en zeker voor een nieuwe, om zo zijn stempel op scholen te drukken, maar dan zou meteen de vraag rijzen of dat wel de juiste weg is. Mijn aanvoelen is momenteel dat alleen om dwingende gezondheidsredenen aan die erkenningsnormen kan worden geraakt. Mijn administratie heeft me meegedeeld dat er momenteel op basis van alles wat ter zake verschijnt, wel een reden is om vragen te stellen, maar dat er nooit een dwingende vraag is gekomen vanwege Volksgezondheid om dat te verbieden. Komt die vraag, dan zullen we dat uiteraard opnemen in de regelgeving. Die vraag is er echter nog niet. Daarom blijf ik er vandaag bij dat de scholen dat autonoom moeten bekijken. Eventueel kunnen ze worden gesensibiliseerd via de kanalen die we ter beschikking hebben, maar er komt momenteel geen centraal door Brussel opgelegde regelgeving.

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik neem er akte van dat de Vlaamse Regering toch wel bezorgd is over de toekomst ter zake. Ik wil ook inspelen op wat mevrouw Helsen heeft gezegd, maar ik wou dat aan bod brengen bij de bespreking van de beleidsnota. Het gsm-gebruik ligt natuurlijk in het verlengde van alles wat met informatie- en communicatietechnologie en communicatiemogelijkheden te maken heeft. Het is heel belangrijk dat het onderwijs leert hoe geïntegreerd moet worden omgegaan met computers, gsm's en dergelijke. Dat verdient echter een apart debatje, in het kader van de beleidsnota.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, zou het verkeerd zijn bijvoorbeeld in de eindtermen voor de diverse niveaus aandacht te vragen voor verantwoord omgaan met moderne technologie? Ik weet niet in welke mate dat nu al gebeurt. Dan denk ik aan gsm's, maar ook aan andere zaken.

Minister Pascal Smet: Ik weet niet of we dat onmiddellijk in de eindtermen moeten opnemen. Maar het zou bijvoorbeeld wel in Klasse aan bod kunnen komen. Het zou niet

slecht zijn om dit rechtstreeks naar de kinderen te communiceren in een taal die ze begrijpen. Ik houd in elk geval rekening met de suggestie.

– *De heer Kris Van Dijck treedt als waarnemend voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de vierde graad plastische kunsten

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, wij hebben helemaal op het einde van de vorige legislatuur – en u weet in welke context wij ons net voor het afronden van een volledige legislatuur bevinden – in deze commissie en in het parlement heel ijverig werk verricht. Wij hebben toen nog meerdere decreten goedgekeurd. Een ervan was het decreet betreffende het secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs. Wij keurden ook een amendement goed over de vierde graad plastische kunsten. Daarin namen wij op dat de afdelingen tot 2012 de tijd krijgen om zich ofwel in te passen in hbo5 ofwel om zich om te vormen tot secundair na secundair. Daarna worden de richtingen die er nu zijn, progressief afgebouwd. In artikel 79 van dit decreet wordt geregeld dat leerlingen die instromen zonder diploma secundair onderwijs dit pas kunnen behalen indien ze het eerste en het tweede leerjaar van de vierde graad van het secundair onderwijs met vrucht volbracht hebben.

Voor heel wat leerlingen betekent dit dat zij, in vergelijking met andere opleidingen, na zes jaar secundair onderwijs, een extra jaar moeten doen vooraleer zij een diploma secundair onderwijs kunnen behalen. Wij stellen vandaag vast in de vierde graad plastische kunsten dat leerlingen steeds meer in overweging nemen of ze die twee jaar volgen of veeleer de voorkeur geven aan een zevende jaar secundair onderwijs, waardoor zij een jaar vroeger hun diploma secundair onderwijs kunnen behalen.

Daarnaast stel ik vast dat de scholen die een opleiding vierde graad plastische kunsten aanbieden, toch met nogal wat moeilijkheden zitten. Zij hebben veel vragen over de omvorming waar zij voor staan. Als zij kijken naar de opleiding die zij organiseren, stellen zij vast dat het zeer moeilijk is om de tweejarige opleiding om te vormen tot een eenjarige opleiding met eenzelfde niveau en eenzelfde ruim aanbod. De vierde graad die zij nu ontwikkeld hebben, speelt in op wat het werkveld, de arbeidsmarkt, nodig heeft. Zij houden daar rekening mee en zij vinden dat het onmogelijk is om dezelfde leerlingen met dezelfde competenties af te leveren indien ze dat moeten doen binnen het kader van secundair na secundair en de eisen die daaraan gesteld worden.

Indien zij zich moeten omvormen tot hbo5, heeft dat natuurlijk tot gevolg dat zij hun opleiding moeten herbekijken en dat een aantal leerlingen die nu kiezen voor de vierde graad het moeilijker zullen hebben om die opleiding binnen hbo5 te kunnen volgen. Zij zitten daarmee op dit moment in de knoop. Zij leven met de vraag of de juiste beslissing is genomen. Wij hebben daar lang over gediscussieerd. Het dossier hbo was moeilijk. Er zijn nog in de laatste fase wijzigingen in aangebracht. Nu staan wij voor een nieuwe periode, waarin wij naast het dossier hbo en secundair na secundair ook de kwalificatiestructuur hebben goedgekeurd. Daarbij hebben wij tot het allerlaatste moment vraagtekens geplaatst en bedenkingen geformuleerd. Nu hebben wij meer tijd om naar die decreten te kijken. Hebben wij de juiste beslissingen genomen? Moeten wij nu een aantal zaken opnieuw ter discussie stellen? Met betrekking tot die vierde graad plastische kunsten stellen de scholen de vraag of we bereid zijn opnieuw te onderzoeken of daar een goede beslissing is genomen.

Dat is, mijnheer de minister, mijn eerste vraag: wordt u zelf geconfronteerd met die vraag? Wilt u dat bekijken?

Mijnheer de minister, op welke manier plant u de begeleiding van de scholen in heel dat proces? Het is toch niet eenvoudig voor de scholen die daardoor worden getroffen, om die omvorming te doen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs bevat uitsluitend de bepaling dat de vierdegraadsopleidingen modevormgeving en plastische kunsten bso vanaf 1 september 2012 progressief moeten worden afgebouwd. De decreetgever heeft dus geen wijze van omvorming of omzetting vastgelegd. Een inpassing in het hoger beroepsonderwijs is alleszins geen piste omdat volgens hetzelfde decreet de enige hbo-opleiding die door een secundaire onderwijsinstelling, als coördinerende instelling, kan worden georganiseerd, verpleegkunde is.

Gezien de invoering van het hbo en de repercussies daarvan op het secundair onderwijs, ben ik van oordeel dat de vierde graad, die overigens maar uit twee richtingen bestaat en gespreid is over vier scholen, niet langer relevant is. Het uitstel van afbouw tot 2012 kan anderzijds opportuun zijn om de betrokken instellingen de nodige tijd te gunnen zich voor te bereiden op een mogelijke omschakeling.

In het voorontwerp van Onderwijsdecreet XX, waarvoor de goedkeuringsprocedure is opgestart, heb ik een concreet voorstel van omschakeling voor de opleidingen van de vierde graad voorzien. Tenzij een betrokken instelling de vierde graad niet wenst te vervangen door een ander aanbod, kan zij de omschakeling uitstellen tot 1 september 2012 of al vroeger aanvatten.

De omschakeling bestaat erin dat de inrichtende macht de opleiding modevormgeving of plastische kunsten, hetzij omzet naar één optie van het derde leerjaar van de derde graad bso, aangeduid als specialisatiejaar, en naar één optie van de derde graad tso of kso, aangeduid als secundair na secundair, binnen het geheel van opties zoals door de Vlaamse Regering bepaald; hetzij naar twee opties van het derde leerjaar van de derde graad bso, aangeduid als specialisatiejaar, binnen het geheel van opties zoals door de Vlaamse Regering bepaald, zonder dat deze omzetting ertoe mag leiden dat in de onderwijsinstelling een niet-bestaand studiegebied wordt opgericht. Door deze regeling blijft de globale studieduur op twee jaar gehandhaafd, waarbij echter elk afzonderlijk jaar een finaliteit, een kwalificatie inhoudt, en blijft de mogelijkheid tot het behalen van een diploma van secundair onderwijs bestaan.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, ik heb er geen zicht op of de piste die u voorstelt in Onderwijsdecreet XX in nauw overleg met de scholen is gebeurd. Maar enkele scholen in Vlaanderen zijn daardoor gevat. Is dat in overleg met die scholen tot stand gekomen? Vinden ze het een haalbare kaart om die richting uit te gaan of is dat zonder overleg met hen gebeurd? Het behalen van een diploma secundair onderwijs blijft pas mogelijk na het tweede jaar. Het probleem dat ze vandaag ervaren blijft bestaan omdat, in vergelijking met de andere opleidingen secundair na secundair, het vroeger kan worden behaald. Dat is een knelpunt waar ze mee blijven zitten.

Minister Pascal Smet: We besteden daar opnieuw bijzondere aandacht aan. Ik ga ervan uit dat als men een regeling treft, dat dat in overleg met de scholen gebeurt, zeker omdat het over een beperkt aantal scholen gaat. Maar ik zal dat nogmaals verifiëren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■